

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési díj

Vidékre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hónapra	1 "

Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díjak:

12 soros hasábozott garmond sor 6 kr. ara
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadó hivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22), Haasen
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyiltéri cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1873 második félévi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hónapra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kiküldése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után szteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala

Kolozsvár, 1873. augusztus 9

A jelen csapásai s a silány kilátás a jövőre lidércz-nyomásként nehezedik a közhangulatra. Itt beszélni hallunk a rossz termésről, amott a pézhiányról, a rossz időjárásról s meg a cholera pusztításairól. Kedvetlenséggel találkozunk minden felé.

Az ez év csapásainak sorát megnyitotta a nagy bécsi krach, mely hazánknak is magával sodorta számos százezerét, de eszközölve mindennekefelett azt, hogy maig békóba van verve miatta a pénzpiacz; csak kevesek kezében van pénz és e kevesek bizalmát nem tudja megnyerni a megingatott hitel, innen elvesztette életerejét a kereskedelem s ipar. Mindenki elvetett magja után remélte sorsa jobbrafordultát; s a természet is, mintha gunyt kívánt volna üzni a gazdával, felesigázta a reményeket, hogy annál keserűbb legyen a

csalatközös. Bekövetkezett az aratás s ma már tisztában vagyunk vele, hogy az eredmény a középszerűn jóval alól esik. És hogy mindez legyen tetőzve, a cholera indít ellenünk irtó hadjáratot. Napról napra leverőbb tudósításokat kapunk a vidékről, a járvány apadás helyett folytonosan terjed, sok helyett a szó teljes ridegségében megtizedeli a népet. Rövid pár hét alatt 15 ezer néhány száz lakóját sepepte el az országnak az irgalmatlan vendég s a mint pedig tapasztalatok után állítatik, a cholera júniusban szokta kezdetét venni és csak januárban végződik; ha ez állítás való: úgy a járvány tartamának még közepén sem vagyunk s már is mily számos áldozat. Valóban, kiknek emberbaráti s hivatali kötelességek az állampolgárok élete felett örökölni, most az ideje, hogy e kötelességnek tudatával birjanak. Mit a gazdának a rossz időjárás elvont csürről, a hatóságok helyre nem pótolhatják, hogy azonban az irtó járvány garázdálkodását mérsékeljék, példák bizonyítják, hogy hatalommal b rnak.

A közigazgatási hivatalnokok lelkiismeretes eljárása az óvintézkedések megtételében még mindenütt eredményt mutatott fel. Kiváló példa erre nézve legújabbán Ungmegye, hol a járvány eddig irgalom nélkül dúlt s most már ott tappintatos intézkedések folytán m gszűntnek mondható. Faluhelyeken ritkán van orvos, a lelkiismeretes tisztviselő utasítja, tanítja a népet, miként segítsen önmagán; beszerzi a község számára a gyógyszereseket s mindenütt közszen áll vele, hol veszély fenyeget. Kiváltképen a szolgabíró itt a mindenható, kikben, ha meg van a hazafisággal párosult kötelességérzet, szakadatlanul vizsgálat alatt tartja járását és szigorúan jár el az alája rendelt hanyag tisztviselőkkel szemben.

Nagy hatalom adatott azonban a lelkészeknek is. A lelkész kereszteli, esketi, temeti hieit, ki volna inkább hivatva a nép élete felett örökölni mint az, ki az élet legfontosabb mozzanatainál a főszereplő? A lelkész kezében van az uralom a nép szellemi élete felett és mily roppant befolyása lehet annak, ki a lélek felett uralkodhatik. A nép számos helyen a kórtól megragadott rokonát kerüli azon bielemben, hogy a járvány személyről-személyre terjed; hány ember-életet menthetne meg a lelképásztor, ha az ellenkezőről adna felvi-

lágositást. Különösen a románság közt ország-szerzte a babona sok helyt a legneveltségesebb, de mindenütt igen szomorító alakban mutatkozik, sőt tudunk vidéket, hol a tudatlan nép pengeti, hogy miért hálnak csak ők és miért nem az urak is? a kutak meg vannak mérgezve stb.

A románoknál különösen nagy tisztelőben állanak a lelkészek, tőlük függ, hogy ez általános műveltségünk mennyire beszenyvező jelenségeknek gátot vessenek. Más részről azonban szintén tapasztalatok után állíthatni, hogy a járványtól való félelem elősegíti annak fogamzását. Lelkes szavak a papi szószékről, mely megbecsülhetetlen lelkierőt kölcsönözhetnek a népnek. Átláthatni ezekből, hogy lelkészeink nagy befolyásuknál fogva legtöbbet tehetnek a nép érdekében, a kormány helyesen cselekednék, ha nyilvánosan fel is hívná őket erre.

Végül a nagyobb birtokosok is nagy szolgálatot tehetnek a népnek. Ők vannak leginkább a munkás osztályra szorulva illő, hogy mindent megtegyenek érdekében. A jó lelki birtokos atyja falujának; gyógyszer kiosztásában, tanács adásokban járjon elől mindenik.

Szóval fogjon kezét minden ember, hogy ne irtsa hazánk népét az irgalmatlan kór, munkás kezekben úgy sem vagyunk bőviben, vegye szívére az állam minden tagja ember-társa sorsát s ha másként sok nyomorban szenved is népünk igyekezzünk legalább megtartani számára az életet.

Gondolat-töredékek.

Hazánk egyike a természetből legdusabban megáldott országoknak Európában. Nagy kiterjedésű síkságok, lapályos völgyek, erdőkoszorúta bércek mint egy kőréteg mondják: jer hasidat föl ekéddel keblemet, hozd rám fejszédet s én csekély fáradságot reményed fölött dusan jutalmazom meg. Hegyei mélyében a különböző érzetek, sok s az újabb kor nélkülözhetlen kincse: a kő érétegek értelmes vezetői, munkás kezek után sohajtanak. Haldús folyói sokszoros kanyargásaikkal mint egy azt akarják tudatni, hogy ők itt is, ott is készek a forrásaiknál lehullott s ott pusztuló fákat tovább szállítani oda, hol a restséggel párosult értelmetlenség a szántóföld eledelét emészti föl a fecskékészek anyagból összerak-

a florenzi köztársaság elnöke vallott, mielőtt e város a Medici által lett igázva, az önlealeacsonyítás gyalázatos tette volt, az másfelől — bármily különösnek is tessenek itéletünk, kimondjuk — a politikai vaskövetkezesség kitűnő cselekedete volt. A „Principe” oly időben lett ajánlva de Medici Lorenzonak, midőn egy pápai unokaöcs az urbinói hercegség meghódításán töri esztét vagy talán épen véghez is vitte volt azt. A Medici-ház ezen legundokabb cselekedete, az időben egész Olaszországban, de sőt Franciaországban is azon hitet kelté fel, mikép X. Leo pápa magát egész Italia urává akarja tenni s ez uralmat azáltal, hogy a Romagnat Lorenzonak adományozá, családijában meg szándékozik örökíteni.

E czél kivitslénél segédkezhetni, bár ha egy Medici is, az kinek segélyére van, Macchiavelli legforróbb kívánatainak megkoronázása, legbensőbb meggyőződésének kielégítését vonta volna maga után. Műveiben, a florenzi történetekben úgy, miként a Titus Livius fölötti beszélgetésben s úgy végre a „Principe”-ben is mindig és folyton ama gondolatra akadunk, hogy a pápa világi uralma Italia testén a pestises seb, melynek kiirtására kell törni a csel és erőszak minden eszközzel, ha azt akarjuk, hogy Olaszhon egy legyen s idegen uralomtól megszabaduljon. E tekintetben akadtak vele egy gondolkozások bár magok a pápa szolgálatában állottak is. A kísérletek ideje, miké gondolattal megvalósítása körül Borgia Cäsar által tettettek s melyek bukást szenvedtek, de Medici Lorensoval vissza látszott térni akar-ni. Ez utóbbinak tanácsaival s tettel segélyére lenni, bárha ő érette és családjáért kezdetben, köveket is kénytetnék hurcolni, a köztársaság volt államancelláráról nyilván árulás volt elkövetve saját szülő-városán, melyet a Medici szabadságától megfosztottak volt; de a közös Olasz hazával szemközt jó hit-tel és jó hiszemmel vélhetett cselekedni Macchiavelli, ha a leggonoszabb de hazai zsarnokságnak is előnyt adott az idegen uralom további s fenmará-

gasztott paradísált házakban, csak értelem és munkás kéz kell, mely kissé korlátozza kicsapongásaikban s kis mederbe szorítva egyesítse erejüket. A sziklatömegek, kavicsrétegek munkás kéz után sohajtanak, mely őket itt ott elterítve megkönynyítsék a közlekedést, lehetővé tegyék a kereskedést.

Mindezeket nem látjuk, nem halljuk, a nép igen nagy része ázsiai könyelemben tölti napjait a böles természetre bízunk mindent, tegyen ő tetszése szerint, vagy idegeneknek engedjük át.

Anyagi tespedésünk gyökere több igen egyszerű okból kapja tápedvét; irtani szintén többféle módon lehet. Én csak egyet említek, mely a mily egyszerű, ép oly fontos; ez által anyagi szellemi és erkölcsi előhaladásunk sikeresen eszközölhető: ez a gazdaság javítása.

Hazánk kiválóan őstermelő ország, területe 5853 □ mfd. 15.524.000 lakóssal. Würtemberg és Svájc (Sweiz) kiválóan igras, amaz 354 □ mfd területen 1.800.000 ez ide számítva a roppant területet elfoglaló lakatlan Alpesekeket 780 □ mfd területen 2.600.000 lakóssal. Nálunk van 4 felsőbb gazdasági tanintézet, 3 földmives iskola, Würtembergben egy felsőbb gazd. tanintézet (Rohenheim), az ország 4 kerületében 4 földmives iskola. Svájcban egy felsőbb gazd. tanintézet (a zürichi egyetemmel összekapcsolva) 3 gazdasági iskola.

Tehát míg ezek kiválóan iparos nép lévén a gazdasági oktatásra az őstermelés fokozására is ily nagy gondot fordítanak, pirulva kell hogy beismert-jük, mily hátramaradtunk, mi, kiknek majd semmi iparunk s mezei gazdaságunk mégis oly gyarló lábon áll.

Azzal mentetet valaki talán, hogy nálunk gyér a népesség, a földnek meg van ösereje, a föld az egyszerű módon művelve is kielégít, nem kell a gazdaságot tudományos alapra fektetni, nem kell azt is tanulni, viszonyainkhoz képest tehát elmaradva nem vagyunk, most úgy is már elég szorgalommal hozzáfogtunk, egymásután születnek iskoláink s igyekszünk szorgalmasan tanulni.

Ha a svajci és württembergi molnárokat és sü-töket kérdezzük, ők bizonyára azt felelik, hogy a föld ösereje nálunk meg van még, mert az orosz, francia, bajor és bádeni buzánál jóval sulyosabb ugyanannyi teremjű buza a miénkből, egy mázsa tiszavidéki lisztből is rendesen 5 — 6 W. kenyérrel többet lehet sütni, mint a többiek közül bármelyik-ből, miért Romanshorban a tiszavidéki buzának ket-tős vámmázása rendesen 2 — 3 frankkal maga-

dására vagy megújítására utalt pápai hatalmaskodás fölött.

Ezek a gondolatok, mik „Passerini jelentésében Macchiavelli életfolyamáról” csak mintegy megjegylőve tal lhatók, de melyeket ki lehet egészíteni. A mit még különben a nagy florenzi hírnevének megmentése céljából vagy annak elítésére fel lehetne hozni, az már ezerszer ismételtetett, a nélkül, hogy az ügy végleges eldöntését eredményezte volna. Annyi bizonyos, hogy oly kornak, melyben a rend minden ároni fenntartásáért lelkesül fanatikusok helyeslő rivalgása közepette december 2-ának világos nappalán s később a cayennei száraz guillotine segélyével oly büntettek követtetettek el, melyekkel szembe tartva Macchiavelli hősenek Borgia Cäsarnak valamennyi gyalázatos tettei elhalványulnak, hogy egy ily kornak sem feladata sem hivatása nem lehet, erkölcsi borzadálylyal vagy álnok becsületeskedéssel elfordulni a modern népek legnagyobb publicistájának és történetírójának árnyától. Mert el lehet mondani a francia állapotokról a rövidlátó diplomatáink által folytonosan a társadalmi rend megmentőjének tekintett napoleoni uralkodás alatt, a mit Macchiavelli a saját korabeli Olaszországról irt vala: „Nem létezik semmi a mi országunkban, a mi képes lenne bennünket a nyomor legelső fokáról, szegénységből és gyalázatból felrántani; nem tisztelik a valódi, a bensően érzett vallást, nem a törvényeket, nem a katonai erőnyeket: mindez a piszok minden nemével be van mocskosítva. S e bűnök annál inkább megvetés-re méltók, mivel épen azokban uralkodnak leginkább, kik arra hivatvák, hogy mások fölött törvénykezzenek, másoknak parancsoljanak s kik okvetlen imádatni akarnak.”

(Folyt. köv.)

*) A „N. fr. P.” egy tárcacikkje után.

„KELET” TÁRCZÁJA.

Két újabb jelenség a külföldi irodalom terén.

(Macchiavelli munkáinak újabb kiadása. Lamartine levelezései és kiadatlan költeményei.)

(Folytatás.)

Ily munkára vállalkoztak Mach. műveinek kiadói, melyre t. i. a kiadásra a rendeletet, még az 1859-iki toskánai ideiglenes kormány adta volt ki s 13 év mult el odáig, míg az előttünk fekvő I. kötetet, egy nem igen terjedelmes nyolczadrét kötetet, mely az istorie fiorentine-kezt tartalmazza, kiadhaták. S a kiadók legfőbb érdeme az, hogy a fi-renzei történetek egyedül hiteles szövegét használ-ták s e mellett a valódi Macchiavellit, kinek voná-sai alaptalan rágalmakkal ijjeztő vázzá lőnek el-éktelenítve, a maga valóságában mutatták be.

A könyvet a munka közben életben maradt egyik kiadó, Passerini ur tollából egy életrajz előzi meg, mely nem egyéb minttöbb éven áttartott buvár-lásoknak szük keretbe szorított igénytelen előadása, előadása oly tényeknek, mik fölől az eredeti kut-fókból merítette P. ur a felvilágosítást s így járt el a kiadó az általánosan ismert és elfogadott té-nyekkel szemközt is; utáneresett a florenzi levél-tárban mindent. Számot tud adni nekünk Machia-vellinek a florenzi köztársaság rendeleite folytán tett utazásairól s végbevitt megbízásairól s azon sorsca-pásairól, mik e nevezetes férfit a Medici vissza-térése után érék. A belátással bíró olvasó képessé válik a Macchiavelli vándorlatai és jelleme fölött még maig is folyó nagy vita megoldását megtalál-

sabban áll mindig, mint a legszebb odessai buzának is, pedig még ez is drágább a franczia, bajor és badenínál.

Ez tehát azt mutatná, hogy ha a Tisza vidéken, a legprimitívabb művelés mellett is minden trágyázás nélkül jobb gabonát aratnak, mint pl. a bajorok, badeniek és francziák, a leggondosabb művelés a legköltségesebb trágyázás mellett (mint gúrus, csont liszt, superphosphat) akkor meg kell hogy legyen a föld őseréje, és pedig a növényi tápszerek igen kedvező mennyiségben és egymáshoz arányban.

De vajon ez kifogyhatatlan-e? S így áll-e minden hol? A szegény asszony olajos korsója, az öt kenyér és két hal ideje rég lejárt, s ha volt is, nem volt az minden faluban.

Hogy semmiből valami lehessen, azt hiszem, ezt még azok sem hiszik, kik talán a biblia után hajlandók lennének elhinni, hogy Isten a világot semmiből teremtette. Elvetjük a gabna magvakát, ezekből hatalmas növény fejlődik ki, s bizonyos idő múltán az elvetett maghoz hasonló több mag mellett bizonyos mennyiségű szalmát is aratunk. Honnan van ez, mi az előtt nem volt? A csira fejleni kezdett, a légkörből és talajból bizonyos anyagokat vett magához, ezeket átalakította, s így fejtett ki a növény.

Azt mondja egy példabeszéd: „A hol nincs mit, ne keress”. „A hol nincs, onnan az Isten se vesz”. A légkör és talajban lenni kellett tehát valaminek, miből a csira hatalmas növénynek fejtett Igen, de ha elvette, s ha azután a növényt is elvetették, az elvett helyett ott nem maradt semmi.

Tehát bármely sok növényi tápanyag legyen is a talajban, ha mindig bizonyos mennyiséget elvisszünk belőle, de vissza e helyet mitsem adunk, hogy elfogyjon, csak az idő kérdése.

Gagyí Samu.

(Folyt. köv.)

Középtanodai helyettes tanárok ügye.

Hofer igazgató a tanár-egylet aug. 4-iki ülésében felszólította a közgyűlést, hogy a Holub Mátyás pesti kir. főgym. tanár által szerkesztett és közgyűlésileg elfogadott kérvényt, melyet a tanár-egylet még 1871-ben nyújtott be a közoktatási miniszteriumhoz, újból szorgalmazza, mert az a kérvény nem csak méltányos, de sőt jogos. E kérvény érdemleges része a következő:

„A kormány tudvalevőleg csak a tanári vizsgálat letételét teszi függővé a rendes tanárságot és csakis az e minőségben töltött tanári éveket tudja be rendszerint az év ötödik beszámításánál, mely eljárás, a mennyiben nem csekély ösztönül szolgál a baladásra, a tanár-egylet osztatlan helyesléssel találkozik.

Azonban ez eljárást illetőleg egy körülményt nem hagyhat figyelmen kívül a tanár-egylet. Ugyanis köztudomás szerint Magyarországon az állami anárvizsgáló bizottság csak 1863-an állítottott fel, s így azon tanároknak, a kik mindjárt 1850 után alkalmaztattak, 1863-ig lehetetlen volt tanári szigorlatot tenni, továbbá ezen tanárfiúk is rendes tanári székhöz kötött teendőket végeztek s a nemzeti kulturának a legnyomasztóbb politikai körülmények közepett valóságos tényezői valának, miért tehát életükben önbizalmuk nélkül 8—10—12 évet kiszakítani kétszer is megfontolandó dolognak tartja a tanár-egylet, minél fogva az országos tanár-egylet elvi szempontból, de még mivel a kormány eddig is egyeseknek az e nemű éveket rendes tanári évekné be tudta, sőt 1861-be többeket minden tanári vizsgálat nélkül rendes tanárokká nevezett ki, többeket pedig a tanári vizsgálatról végkép fel is mentett, tehát következetesség és egyöntetűség szempontjából is kéri tiszteletteljesen a közoktatási miniszteriumot, hogy azon tanárok éveit, a kik 1850. után nyilvánossági joggal bíró középtanodáknál valamely rendes tanári székhöz kötött tisztelet végeztek és Pesten utóbb az állam részéről felállított tanárvizsgáló bizottság előtt a tanári szigorlatot kiállították rendes szolgálati évekre beszámítani és e méltányos eljárás által a szűkkeblűségre ugy is jobbadán hajlandó patronatusoknak is hasonlításra fényes példát mutatni méltóztassék.”

Vakügyi congressus.

Aug 4-én nyitott meg a vakügyi congressus. Szabadelvű beszédben üdvözölte a három világ-részből (Európa, Afrika, Amerika) összesereglett szakértőket Bécs városa képviselője Hoffer Károly tanácsos. Beszéde után a tiszteletbeli vendégek sorából kiemelkedett, Kárfi Titus nagy. kir. közt. miniszter tanácsos és Trefort Ágoston m. k. közt. miniszter nevében üdvözölte a jelenvoltagekat áldásos sikert és szerencsét kívánt nehéz működésükhöz, melynek érett gyümölcseit legelső sorban élvezni Magyarország van hivatalba, miután a pesti vakok intézete egy szentesített törvényjavaslat folytán az államintézetek sorába emeltetett. Végül éltette mindnyáját s a jelenvoltagekra magyarul mondott üjennel fejezte be beszédét. A gyűlés a megtiszteltetés felállításával köszöntö meg. Utána két bejelentett értekezés lett felolvasva, a „vakügyi mai állása Amerikában” Willhondiestől és a „vakok előiskoláiról” Riemertől.

ban” Willhondiestől és a „vakok előiskoláiról” Riemertől.

Az első sok újat foglalt magában, és valódi amerikai szabadelvűséggel és humanus tollal íratott. A vakok önállósítása és munkaképesítési kérdésében a jótékonsági vagy is alalmazásrendszert egyhangulag elvetették, a legnagyobb része elveti az ápolási rendszert is, azoaban a gondozó foglalkoztatás mikéntjére nézve hajszálokban térnek el és itt legelősebb ellentétben áll egymással Reinhardt Drezdából és Meckert Dűrenből. Reinhardt jobban mondva Georg rendszere szerint, felvehetők különböző koru vakok is, a szükség a nyomorúság nagysága szerint, míg ellenben Meckert csak egykorunknál vár sikerteljes eredményt.

BELFÖLD.

Kovácsna, augusztus 1-én 1873.

Nagyon tisztelt szerkesztő ur!

A kovácsnai állami elemi leányiskola, létezésének első, tanévi nyilvános zárvizsgálja f. év július 30-án tartott meg, mely alkalommal a kitűnőbb növendékeknek, jutalmak is kiosztattak melyekre adakoztak:

Bresztovszky Ödönne 1 frt, Bresztovszky Ödön 50 kr, Gálgyó Antal 50 kr, Csia György 1 frt, Horváth Ignác 1 frt, Barabás Antal 1 frt, Jenő 50 kr, Szakalla József 1 frt, Gyulai István 40 kr, Deák Domokos 1 frt, Sorbán Ferenc 20 kr, Kuházt Ferenc 40 kr, Bogdán Boldizsár 30 kr, P. Gy. 20 kr, Bogdán Sára 20 kr, Don-bi Lászlóné 1 frt, H. Károly 20 kr, R. A. 20 kr, Rápoltné 30 kr, Butyka Lajos 23 kr, Deák Luiza 30 kr, Balog Ágnes 15 kr, L. Zs. 20 kr, P. M. 7 kr, Dr. Antal Mihály 1 frt, Pap Ferencné 30 kr, Csutak Józsefné 50 kr, Fekete Erzsébet 30 kr, Molnár Jánosné 30 kr, Binder Adolfiné 50 kr, Gazda Károlyné 50 kr, egy templom körül 20 kr, dtto. dtto. 30 kr, dtto dtto 30 kr, Lakatos F. 20 kr, Csulak Péterné 20 kr, Gyurka Jánosné 10 kr, Tusa Áron 10 kr, Zsigmond Sándor 10 kr, Kontz Istvánné 50 kr.

Összesen 17 frt, 25 kr, o. é.

Ezenkívül adott kovácsnai ev. ref. lelkész Incze György ur: egy biblia Gáspártól, egy új testamentumot, Incze D.-től, egy „A zarándok útja, egy anyátlan család, egy Thirza, egy nem elég a vallást csak szívünkbe rejteni, egy, Isten működése a dél tenger szigetein”, és még 3 apróbb munkát; főbiztos Szakalla József ur pedig egy gyöngyből készült csinos névjegytartót.

A 15 frt 25 kron. következő könyveket vettem: 4 drb. Salamon 40 kr, 1 drb. erkölcsen 10 krt, egy magyar rab Szibériában 60 kr, 2 drb. erkölcsi olvasó könyv 48 kr, 5 drb. Andor és Zoltán 3 frt, kisdalos 60 kr, kis hegedűs 60 kr, kis furulya 60 kr, kis citera 60 kr, 4 drb. Orbán féle terméskönyv 1 frt 60 kr, 5 drb. Magyarország története 1 frt, 65 kr, 4 drb. Gáspár olvasó könyv 96 kr, 2 drb. Réthi féle beszédek 2 frt. 80 kr, 2 drb. kebelhangok 2 frt.

Összesen 17 frt 18 kr.

Az ezen új állami intézetre nézve egy kis statisztikával is szolgálhatok, ide jegyzem még következőket: az iskola 1872. novemb. 7-én nyitott meg 133 növendékkel, ezekből volt I osztályu 72, II osztályu 61, zárvizgára kiállott I osztályu 46, II osztályu 48 betegség és más okokból kimaradt I oszt. 26. II oszt. 13, nemzetiségre nézve volt 130 magyar, 2 román és 1 franczia; vallásra nézve pedig 115 ev. református, 16 rom. catholikus és 2 görög keleti.

A legkevesebb mulasztás száma 1, a legtöbb 120, 20 felüli 27, 40 felüli 15.

Az I osztályból a II-ba tétetik 34. A II osztályból a (még csak felállítandó) III-ba 38.

A növendékek az 1868-ki XXXVIII t. cz.-ben — kivéve az erkölcsi és vallástant — minden tanárgyakban nyertek oktatást.

Bresztovszky Ödönne
nőtanító.

Gyors segélyt Tordamegye felsőterületének!

Szász-Régen, 1873. aug. 7.

Bérczes hazánk sötétképű vendége a chole ra hozánk is elátogatott és dühöng oly mértékben minőre elkészülve nem voltunk! Szász-Régen város és a körül fekvő helységek u. m. M. Régen, Radnotfája, Petele és Abafája: naponként tetemes áldozatot adnak a telhetetlen járvány szájába. Épen úgy a Görény völgyében fekvő Libáttalva, Görény-Szt.-Imre Adorján és Sókna falvak is! Régenben július 28-án legelősebb is egy öregrendű asztalos esett martalékul szózta mindinkább növekedett a cholera elhaltak száma, miglen augusztus 3-án már épen 21-et temettünk el... S azóta e szám nem igen csökken!

Sz.-Régen népségének $\frac{1}{10}$ része beteg, az 5 orvos nem győzi csak a városi látogatásokat is végezni, a falvak pedig nagyritkán nyerhetnek ki egy-egy orvost. Így vagyunk a gyógyszerrel is. A két gyógyszerészter személyzete nem képes a rendkívényeknek eleget tenni; csak is multhatatlanul a személyszaporítás szükségeltetik. A községek közül legtöbbet szenved Petele; e falunak szerfelett megrémült lakósága

földigérő gyászban, zokogva kíséri ki mindennap 10—15—20 áldozatot!... Segélyt, gyors segélyt e vidéknek!!

Felvidéki.

Külföldi szemle.

Kolozsvár, aug. 9.

A franczia terület, illetőleg Nancy, újabb kiűritése alkalmával a város hatósága és a német katonák parancsnoka: Mantouffell tábornok között a béülékenység egy igen szép példája merült fel. A nevezett tábornok ugyanis átiratot intézett a tanács-hoz a tégett, hogy a tábornok által a hadi költségekből megtakarított 30,000 frankot alapítvánnyul tekintvén és elfogadván, annak kamataiból a város területén elesett német katonák és tisztek sírjait gondozza és épen fentartsa.

A tanács erre felelte, hogy a halál nem ismer nemzetiséget s a város kész német segély nélkül gondozni az elhunytak sírjait, — ennélfogva a felajánlott összeget nem fogadhatja el. Mantouffell meghatva e nemes lelkűség által, megköszönte a város hatóságának nemes gondolkodásmódját és egyuttal a 30 ezer frankot az ottani kórházak költségeinek fedezésére kérte fordíttatni, hálával emlékezvén meg egyzersmind a franczia orvosok és sebészek azon önzetlen fáradozásairól, hogy a sebesült német katonák kötelességeiken túl is ápolták. A város természetesen nem tehetett ez újabb ajánlat ellen semmi kifogást és őszinte köszönettel fogadta az egykori ellenség ajándékát.

A franczia trónkövetelő családok: Orleansok és Bourbonok között a családi étekezletdek megkezdődtek. A lapoknak csak arrólvan tudomásuk, hogy a trónkövetelők és híveik rendre járándokolnak egyik helyről a másikra. Utóbb is Joinville hg. és a párisi gróf jöttek Bélsbe értekezni Chambor gróffal.

Spanyolországban még mindig a zavarok kavargjanak felszíven.

S cortes jul 30-ki ülésében Casteler erőlesen támogatta amaz indítványt, mely szerint a törvény-székek felhatalmaztatnak, hogy az insorgens képviselőket pórho foghassák. Kiemelék Eastelar, hogy a tulzó republicánusok, az intransigensek okai az ország nagy szerencsétlenségének, míg a conservativ közfarsaságiak annak consolidálásán működnek és működnek. Az indítvány ellen Diaz Quintero emelt szót, de a cortes azt elfogadta 195 szavazattal 15 ellenében.

XXVI-ik közlemény*)

a „Székely pályadíj” alapról.

(Vége.)

Sz.-Udvarhely köri unitarius papok és mesterek által tett adakozásoknak a XVIII-ik közleményben nyilvánosságra hozott jegyzékéből kimaradtak volt derzi pap Incze József, ki azóta adott 1 frtot, muzsai pap Hatházi József adott 8 kr, derzi mester Gábor András adott 50 kr, beküldötte utólagosan Gyöngyösi István esperes ur. Szives községében 25 frtot adtak következő székely honfiak és honleányok: Imetis Mózes bíró 1 frt, Német Dávid közjegyző 1 frt, Máté József 10 kr, Szolga Ferenc 50 kr, Szolga Gábor 50 kr, Szolga Juli 50 kr, Ambrus Mózes 10 kr, Szolga Imre 20 kr, Szöcs Anna 10 kr, Gáspár János 10 kr, Máté Zsigmond 50 kr, Máté Sándor 50 kr, Székely Pál idősebb 10 kr, Máté Judit 10 kr, Ilkei György 10 kr, Tóth Ferenc 10 kr, Dregus János 10 kr, Máté Mózes 10 kr, Sebe Klára 10 kr, Csorba Mihály 10 kr, Csorba Julianna 10 kr, Molnár András 10 kr, Pál Julianna 10 krajczár, Zoltán Julianna 5 kr, Csorba Todor 10 kr, Csorba Miklós 10 kr, Csorba Ilona 10 kr, Andorkó Mózes 10 kr, Máté Julianna 10 kr, Dregus János 10 kr, Dregus György 10 kr, Máté József 10 kr, Varga Lajos 10 kr, Papuk Jánosgyörgy nemegyesül: lelkész 20 kr, Máté Pál török 10 kr, Szabó József 10 kr, Szász Judit 10 kr, Ilkei Sámuel 10 kr, Máté Ferenc solymár 10 kr, Ilkei Báliut 10 kr, Máté Péter Balázs 10 kr, Máté Rebeka 10 kr, Márton András 5 kr, Andorkó István, 10 kr, Farkas Áron 10 kr, Gaiga István 5 kr, Román István 10 kr, Csorba János 10 kr, Ilkei József 10 kr, Szél Sámuel 10 kr, Sova Péter 10 kr, Ambrus András 10 kr, Fülöp János 10 kr, Keresztes Anna 10 kr, Sós Sándor 5 kr, Ilkei Mózes 10 kr, Szöcs Máté Ferenc 1 kr, Máté Péter varga 5 kr, Máté Rebeka 20 kr, Dimény Mózes 50 kr, Német Mózes ifju 10 kr, Máté Péter 10 kr, Ambrus Péterné 5 kr, Székely Ferenc 10 kr, Benkő Ferenc 15 kr, Dimény Ferenc 5 kr, Dimény József 10 frt, Fejér János 4 kr, Ilkei Péter 10 kr, Máté Mózes 10 kr, Mezei Ferenc 5 kr, Pál Rebeka 10 kr, Mezei János 5 kr, Sós Anna 10 kr, Pánczél Péter 10 kr, Borbát Lajos 10 kr, Ambrus Mózes 10 kr, Molnár Ignác 10 kr, Sikó Mózes 10 kr, Sikó Trézsi 5 kr, Jakab Péter 6 kr, Molnár János ifju 10 kr, Máté Gergely 5 kr, Sós Elek 10 kr, Máté Sámuel 10 kr, Tóth György 10 kr, Máthé Elek 10 kr, Borbát Ferenc 10 kr, Borbát Lajos 10 kr, Orbán Ferenc

*) A „Székely Hírlap”, „Erdély” és a „Nemere” tisztelt szerkesztőit tisztelettel kérem e közlés szives átvételére. J.E.

5 kr, Máté Péter Mátyás 10 kr, Rapóti Sándor 5 kr, Ilkei József 5 kr, Belle Samu 5 kr, Sós András 10 kr, Székely Miklós 10 kr, Máté Lajos 10 kr, Pánczél György 5 kr, Farkas Mózes 5 kr, Pánczél Ferenc 5 kr, Sós Ilona 5 kr, Székely Máté 5 kr, Szász József 4 kr, Török Máté Péter 5 kr, Sós Judit 4 kr, Ambrus Ferenc 10 kr, Pap Judit 3 kr, Máté Pál 5 kr, Imets Allert 10 kr, Imecz Lajos 10 kr, Ilkei András 20 kr., Sós Elek alsó 10 kr, Gyertyáni János ur 5 frt, Pál István 10 kr, Borbát Elek 10 kr, Veres Sámuel 20 kr, Máté Mihály 6 kr, Démén Péter 10 kr, Pál Jánosné 10 kr, Dimén Mózes alsó 10 kr, Veres József 10 kr, Andorkó Ferenc 10 kr, Dimén András 10 kr, László András 10 kr, Sütő András 10 kr, Kórodi András 10 kr, Veres Miklós 10 kr, Dávid Antal 20 kr, Simon József 10 kr, Dimén Mózes alsó 10 kr, Andorkó András 10 kr, Molnár Ferenc b kr, Szolga József 10 kr, Ilkei János 5 kr, Andorkó Ferenc if. 5 kr, Ambrus András 10 kr, Ifj. Mank Máté 5 kr, Székely Pál ifj. 5 kr. Vargyas községe pénztára 2 frt 82 kr,

Köszönöm Vargyas községének e szép áldozatát. Tehát ismét egy falu melyben 141 értelmes és az olvasás iránt érdeklődő székely van, köztük 21-en nőnemen levők, kik mindnyájan ohaítják s erejük szerint munkálják azt, hogy a székely nemzet története magirva legyen. Ez kedvező oldalról tünteti fel e virágzó székely községet, meglátszik ebből, hogy nehi régóta virágzó népiszkolája, derék papja és jóvezetői vannak, keresse is a székelység büszkeségét, találja abban örömet és nemzeti erejét, hogy férfiai és női a lehetőségig mind tudjanak írni és olvasni. Ekkor nem félhet el korcsosulástól, ekkor ők továbbra is a magyar államélet egyik erős szegelethéve lesznek keleten, melyet semmi politikai változás el nem sodor, meg nem semmisít. Adjon isten honunknak sok ily értelmes községet!

Dr. Dobránszky Péter m. kir. egyetemi és József műegyetemi tanár beküldött hozzám azon műegyetem tisztelt tanáraitól gyűjtött 21 frtot s a tanítványoktól gyűjtött 66 frt, 50 krt, együtt 87 frt. 50 kr. A gyönyörűen irt tartalmas levélből közlök néhány szép helyet. A székely történet — írja a tudós tanár — a székelynép összetartó erkölcsi kapcsolata, mely megóvni segíti e nemes fajt szétmálástól anyagi és erkölcsi elgyengüléstől egy iránt. A jól irt történet távol tartja a nemzeti élet gyökereitől a rothadás elemeit megtisztogatja férgesedéstől. A székely hős karral védte meg eddig ősi székeleyleit, büls értelemmel alkottak magoknak sásfészekhez hasonló szikláik között demokratikus intézményeken alapuló szabad polgári társaságot, fiaik munkásságok által jóllétet küzdöttek ki, leányaik hiven megoszták az ősi fészek gondját s tiszta örömeit vész idején férj és nő egy sorban, hősi bátorsággal vértetetten küzdöttek szolgáért és betolakodók ellen. E nemzet története figyelemre méltó és tanúságos lesz, mert írója kétségkívül észlelni fogja annak élettörvényeit, természetét, sorsát és bajait, rámutatand e bajok orvosszereire, a mi üdülést ad a meglankadt életnek a boldogulás új ösvényeit tárja fel, egészséges életnedvet csepegtet a nemzet testébe... Fel azért hazánk lelkes történetírói — így ir tovább a derék tudós — fel! ragadjatok tollat, a nemzet kérvő-váró lelke kiált hozzátok: írjátok meg Magyar ország legfőszökebb magyar népének történetét! A magyar sokkal adósa a székelynek mert ez sok századokon át volt annak villámhárítója Keleten, vészely idejében rá mindig bizvást lehetett számítani, midőn a véres kardot hegyei közt körül bordonzták, ő soha nem kimélte ön véréit, s ha kellett ezerenként hiven áldozta oda életét! Adjuk megmost legalább egy részét tartozásainknak őszinte rokonszenven, segítsük őt, áldozzunk multjáért, a mi az ő dicsősége, de politikailag Magyarország von hasznót belőle...

Imé—így végződik a szép levél — mily indokok bírták rá a magyar királyi József műegyetemi tanárokat és hallgatókat arra, hogy a székely történet pályadíj-alapjára a gyűjtő buzditása következtében erejük szerint áldozzanak. Fogadják székely testvéreink igaz testvéri érület, őszinte nagyra becsülés és szeretet jelölül e csekély adományt, melynek adói egytől egyig tisztelettel vannak eltelve a vitéz és munkás székely nemzet iránt!...

A részvét és benső rokonszenv e meleg szavazatát a nagy anyahonból kedvesen fogja megérteni a székelység. Köszönet érte és az értékes adományért! Sajnálom, hogy e derék áldozók neveit nem vagyok képes az olvasóknak bemutatni, miután ez velem nem közölhetett. Azonban e levél írójából következtessünk valamennyire s mondjunk nekik legszívesb üdvözlétet, kívánjuk hogy az Isten őket egytől-egyet éltesse!

Szamosujvárról Kozma Döme zárda főnök ur ismét öt forintot küldött b a következő hazafiaktól, Sándor Bonaventura marosvásárhelyi zárda főnök 1 frt. Pál Kapistrán János szerzetes tanító 1 frt, Márton Gerald szerzetes tanító 1 frt, Bándi Bernardin szerzetes lelkész helyettes 1 frt Zudor Ábrahám gazdatiszt 1 frt. Ez összeget mint a csekély értékű székely szerzetesek s a tisztelt zárda főnök ur leg forróbb baza szeretetének zálogát hálás szívvel köszönöm meg.

Nagy-Enyedről Török Bálint ur most másodsor a következő hazafiui adományokat

Árverezési hirdetemény.

A kolozsmonostori r. c. alapítv. uradalmi gondnokság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alapítv. uradalom tulajdonát képező kolozsmonostori uradalmi új műmalom gépezeteivel, s szükségelt mindennemű eszközeivel, 2 szoba, konyha s kamrából álló, malommesteri lakházzal és telekkel, a taligás kocsis 1 szobája és konyhájával, szekérszinnel és lóistállal együtt, folyó évi szeptember 1-ső napjától számítva 3 egymásután következő évre, az az 1876-dik év augusztus 31-ig, az alapítv. uradalmi irodában Kolozsmonostoron folyó évi augusztus 27-kén reggeli 10 órakor tartandó nyilvános árverésen, a volt papiros malommal szembe levő egyszerű lisztet őrölő 2 kerekű malommal együtt, vagy ettől elkülönítve, mely utóbbinak hasznabérleti ideje folyó év november 1-én veszi kezdetét, a többet ígérőnek bérbe fognak adatni.

Az árverési feltételek a kitűzött határnap előtt is az uradalmi gondnokság irodájában megtekinthetők.

1) A műmalom és hozzá tartozandóira nézve a felkiáltási ár 4000 frt.
2) A volt papiros malommal szembe levő kis malom pedig az árverezés előtt pár nappal, vagy az árverezéskor megtudható.

Az árverezni szándékozók felkéretnek, hogy magukat 10 % bánatpénzzel ellátni sziveskedjenek.

A r. c. alap. uradalmi Gondnokságtól.

Kolozsmonostoron, 1873. aug. 1-én.

Nem hivatalos.

A kolozsvári kisegítő pénztár-egylet

Folyó évi rendes közgyűlése határozatahoz képest, értesíteni kívánjuk az egylet t. cz. tagjait, hogy azon 6 százalékos kamatot, melyet az intézet szokott a hozzá betett pénzek után fizetni illetőleg a tagok javára írni: ezentul nem csak minden hónap 1-étől, hanem a hónapok első felében betett pénzekről már az illető hónap 16-tól számításba hozza, mi egyszersmind a pénzkivételnekli kamatszámításnál is alkalmazásba jó.

Kolozsvártt, 1873. május 20-kán.

A kolozsvári kisegítő pénztár-egylet igazgatósága.

(285)

(3—7)

Fontos!

Epen most jelent meg és
Stein János könyvkereskedésében
Kolozsvárt kapható:

Adótörvények és szabályok gyűjteménye,

községek s különösen a jegyzői vizsgára készülők számára.

Hivatalos adatok nyomán szerkesztette TILL ANTAL.
A községi közigazgatás, vagyonkezelés és számadások kézikönyvének II-ik kötete.

Ára 1 frt 50 kr.

Fontos!

Ugyancsak Stein János erdélyi muzeumegyleti könyvtárusnál, Kolozsvárt kaphatók:

Magyarosan.

„A magyar nyelv sajátosságairól”
írt jegyzetekhez.

Irta Gyergyai Ferencz.

Ára füzve 1 frt 40 kr.

A „Reform” e műről ekkép ítel: „Gyergyai Ferencz ur, egy tudományosan képezett erdélyi nyelvész, ki néhány évvel ezelőtt, „a magyar nyelv sajátosságairól” nevű műve által kezdett fölteni. — Jelen munkája már jóval terjedelmesebb, s a mi itt nem csekély dolog, kész segélyt nyújt a nyelvünknek honi „fiadamoktól” és idegen csempészettől való megtisztítására képei most jóakaró nyelvészeink egyik fő feladatát, s e feladat nem csak szép, de nehéz is. — Nehéz, mert az akadémia nagy szótára óriási mérvben terjeszti és táplálja a hitet, hogy minden magyar ember született és minden hőbortos jóakarát már nyelvtudomány.”

„Különbö a mozgalom a nyelvtörténet ellen már nagy hullámokat hajt. A „Nyelvőr” megteszi kötelességét s az irtani való hibák nagy tárházává lett. — Gyergyai ur jelen munkájával lehető nagy tért ölel át, s mindenütt alaposítást, s a mi itt nem csekély dolog, kész segélyt nyújt a nyelvünknek honi „fiadamoktól” és idegen csempészettől való megtisztítására képei most jóakaró nyelvészeink egyik fő feladatát, s e feladat nem csak szép, de nehéz is. — Nehéz, mert az akadémia nagy szótára óriási mérvben terjeszti és táplálja a hitet, hogy minden magyar ember született és minden hőbortos jóakarát már nyelvtudomány.”

Nélkülözhetlen segédkönyv minden rangú és rendű magyar ember számára. Szerkesztette BALLAGI MÓR. 2 vastag kötet, n. 8-rét. Ára füzve 8 frt.

A magyar nyelv teljes szótára
melyben az egyes szók különböző értelmeinek körülírás általi szabatos meghatározásán kívül különös figyelem van fordítva azoknak szójárásos, közmondási, irodalmi sat. használatára, valamint a szaktudományi és ipari műszókra is.

Nélkülözhetlen segédkönyv minden rangú és rendű magyar ember számára. Szerkesztette BALLAGI MÓR. 2 vastag kötet, n. 8-rét. Ára füzve 8 frt.

Néhai VADAS JOZSEF,

kolozsvári első pap és nyugalm. esperes

Egyházi beszédei.

Kiadták: Nagy Péter erdélyi ev. ref. püspök, Szász Gerő ev. ref. első pap és esperes és Szász Domokos ev. ref. második pap.

Első füzet. Nagy 8-rét. Ára 1 frt 20 kr.

„Hasznos munkát cselekedtünk.” írják a kiadók, „mert a múlt évben elhalt, néhai hivataltársunk egy oly iskolának volt híve és egyik érdemes képviselője, ki nem az üres szódagályban, semmit mondó frázisokban szeretett pompázni: hanem főnek és mindenek felett valónak tartotta az egyszerűséget, a valóságot, a bibliai közvetlenséget és azt a melegséget, mely őszinte hitből és mely meggyőződésből származott, s mely nélkül az erkölcsi, vallási életben eredményeket felmutatni, teljes lehetetlenség.”

„E s a mit ő vallott egész pályájának nem mindég virágos folyamában, mi ennek megvalósulását őszintén hajtjuk ilyenmő egyházi irodalmunkban; és éppen ezért láttuk jónak, kiadni e beszédek; — ebben keressék az indokot olvasó közönség, papársaink és a kritika.”

A szabadság lantja.

Költemények az 1848—49-ki függetlenségi harc idejéből.

Szerkesztette Botond. Nagy nyolczadrét (300 lap.)

Ára füzve 1 frt. Diszkötésben 1 frt 80 kr.

„Mégint független és szabad vagy
Oh én imádtott, szép hazám!
Hol, hol van a szó, hol van a dal,
Mely elzenghesse igazán,
Hogy független és szabad vagy, én hazám!?”

Megvirradt a szabadság hajnala, a lég tiszta, visszatért hónapba a büdös, az alkotmányosság napja ragyog a tiszta egen, s lemosolyg az örvendő földre, melyen boldog nép éldele örömben napjait; rab ágya kópárnáiról felkelt a beteg megszibadt gondolat, hogy szabadon megmondhassa, a mi 20 évi nyűg alatt kénytelen volt elhallgatni.

Él magyar, áll Buda még,
A mult csak példa legyen most.

Jelen könyv az 1848—49-ki szabadság és harci dalok kitünően rendezett legteljesebb gyűjteménye.

Kelet tündér világa, vagy Szaif Züliázán szultán.

Arab rege. Ali-bey után fordította Orbán Balázs.

2 rész egy kötetben. Nagy nyolczadrét. VI. 195 és 163 lap.

Ára füzve 2 frt. Diszkiadás 4 kömetszetű képpel, kötte 3 frt.

A regészet, mely a gyerek első sejtelméinek, midőn az ésetelenség megkezdte működését, kedvenc tárgya; talán egy népnél is Európában nincs inkább kifejlődvé, mint nálunk, mely egész korunkig megtartá a csudát, és természetfelettiesség jellemét, mely nemtők, óriások, tündérek egy egészen ismeretlen világot tárja fel — keletől veszi eredetét, hol azok a nép szája most is keringnek; a Nakilok régi mulattatják a népet az arab tanyákon, a gazdagok szereláiban, a szilaj beduinok sátrai alatt, a karavánok éji tanyáin. Zajongó városok hűs kávéházaiban, melyek gyakran egy csudás képzet világot tárnak fel, de melyek gyakran a nép szája megmaradt történeti eseményeknek s ezredéves hagyományoknak elburkolt s mesés alakot öltött elbeszélései s mintegy előtörténelmi is. — Egy ily, de a legtöbb keleti regétől eltérőleg összefüggő egészet képez, s az európai irodalomban egész ismeretlen gyönyört van szerencsém az olvasó közönségnek — a keleti irodalomból — e műben bemutatni. — Ez egy gyönyörű bűsi epos, mely az Iszlám ezen bolygó hősnéke eseménydús életét ragyogó, meghatározó és elragadóan szép modorban adja elő, hogy azt valóban az Iszlám iláának tekinthetjük. — Nagyszerű és csudás mű ez, valódi kincstára a keleti gazdag képzelődés szülte szelleműs s ragyogóan könnyűed arab költészetnek.

Tartalma: I. Kötet: I. Rahalai arabok II. Muktarit az óriás. III. A Nil történetének könyve. IV. A csudálatos gyűrű. V. Szaif Züliázán és Kamarja. VI. A Khamish kertje VII. Szaif Habesh feje. VIII. Shama. IX. Abuttai málik. X. Kelet. II-dik kötet: XI. A bahesh-ek és az arabok. XII. Szultán Szaif Züliázán. XIII. Maniatanufusz. XIV. Az asszonyok városa. XV. Ut Szolimán Konutz-ához. XVI. Ut Szolimán kincstárához. XVII. XVIII. Ataj veh Albedallah. XIX. Szaif Züliázán gyermekei. XX. Egyiptom földje.

CARAFFA

és az eperjesi vértörvényszék.

Irta K. PAPP MIKLÓS.

2 kötet. Második bővített és javított kiadás. Nyolczadrét 192 és 142 lappal.

Ára a 2 kötetnek 2 frt.

Motto: „Lábbal tiporok bennünket. Könyüket
És jaj kiáltást küldöttünk az égbe,
De panaszkodtunk az be nem fogadta,
A rabzolgákat nem hallgatja az meg;
Mert a ki jármat hagy nyakába tenni,
Mélit rád, hogy azt hurezolja is,
Mig össze nem dől a korbács alatt!”
(Petőfi)

A magyar nemzet történetének egyik legemlékezetesebb, de egyszersmind leggyászosabb korszaka rajzát veszi az olvasó e lapokban, midőn öntudatra ébredő hazánk néhány ember engesztelhetetlen gyűlöletének volt áldozatul dova, kik szétépték mindazt a mi nemzeti volt, a legkegyetlenebb dühvel hurezoltak mindenkit börtönbe, ki terveiknek útjában állott, börtönbe, melynek csak egyetlen egy kijárása volt; s az egyenesen a kánpadhoz vezette áldozatait, hol a spányol inquisitio minden borzasztó találmányát át szenvedtetve, kerültek vörpadra. Tanuljátok meg neveiket, kiknek minden csepp vérök s sajgó sebeik az égre kiáltott fel, kik mártyr halált szenvedtek egyenként; hogy ne feledhessétek el azokat sem, kik itéltek felettük.

Mennyi ártatlan vér szentelte már meg Magyarország szabadság fáját, — s ki tudja mégis, az unokák megpihenhetnek-e lombja alatt?

E mű tartalma: I. kötet: Előszó a második kiadáshoz. Előszó az első kiadáshoz. Bővezetés. I. A protestánsok üldöztetése. II. Lobkovitz bukása. III. Az 1678-iki pozsonyi gyűlés, és Tökölyi fellépte. IV. Régi és új sebek. V. Budavár visszafoglalása. VI. Egy emberfő, melyre alkuszunk. VII. Caraffa Antal II. kötet: I. Az első befogatások. II. Újhelyi Erzsébet és Szentiványi mint vádlok. III. Vallomások a kánpadon. IV. A halál-ítélet. V. Zimmermann, Keczer, Rauscher és Baranyai lefejeztetése. VI. Újabb befogatások és vértanúk. VII. 1687 május 9-ke Eperjesen. VIII. 1687-iki pozsonyi gyűlés. IX. Az örökösödés és Draskovits halála. X. Az utolsó menhely. XI. Az áruló. XII. „Erdély és Teleki Mihály.” XIII. Teleki Mihály halála és Tökölyi bukása. XIV. Kollonics érsek. XV. Az isten keze.

Helység névtár.

A királyhágón inneni rész

(Erdély)

községeinek betűrendes névtára.

A közigazgatási és legújabb törvényszéki felosztás szerint, a posta-kerületek, adóhivatalok és az orsz. vásárok kimutatásával.

Hivatalos adatok után összeállította B. L.

Ára 1 frt. 50 kr.

Ezen 10 nagy ivre terjedő munkával, a melyben az eddigi hasonló munkákban előforduló hiányok gondosan pótolva vannak, nem csak hivatalnokoknak, hanem általában minden ügyes-bajos embernek egy nélkülözhetetlen kézikönyv van nyújtva, a melynek becslést főleg azon körülmény emeli, hogy a helység-nevek az Erdélyben divó mindhárom nyelven előadva s a betűrendben akármely elnevezés alatt feltalálható. Általában oly mű ez, a mely az állami életben előfordulhat bármely körülmény közt pontosan kijelöli a községek politikai, törvényszéki, adóhivatali, továbbá utolsó postai hovatartozását, s a hol orsz. vásárok szoktak lenni, ezek napjait is kimutatja.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében
kaphatók:

ROBIN HOOD.

Irta James György, fordította
Petőfi Sándor.

Ára füzve 1 frt 50 kr

Kötte 2 frt 20 kr.

Egy kép a forradalomból.

Elbeszélés. Irta Bolgár Kálmán.

Ára 1 frt.

BESZÉLYEK,

német, francia és angol eredeti után
fordították többen. Ára 1 frt.

Huszonöt év után.

Tóth Kálmán válogatott költemé-
nyei. 2 kötet. Pompás diszkötésben.

Ára 3 frt 20 kr.

Egy tör története.

Regény. Oettinger után fordította
Balázs Frigyes.

Ára 1 frt 20 kr.

Az arany ember.

Regény 5 kötetben. Irta Jókai Mór.

Ára 5 frt.

Szabályrendelet

az 1871. évi XVIII. t. cz. 74 és 75
§§. értelmében

a közjegyzői hivatal

ellátására előírt képesség beigazolása
végett megkiváncsító szigorlat tárgyai és
megtartási módja iránt. (Lenyomat a
„Budapesti Közlönyből.”)

Ára 10 kr. Postán küldve 12 kr.

Magyar önügyvéd

vagyis elméleti és gyakorlati tanácsadó
és utmutató a polgári életben
leginkább előforduló jogügyletek elin-
tézésére, továbbá az államfő, az ál-
lamkormány, s a közigazgatási és bírói
hatóságoknál ügyvédi segély nélkül be-
nyújtható mindennemű folyamodványok,
kérvények, panaszok, felebbezések, va-
lamint a jogügyleteket tárgyzó magán-
okiratok és beadványok fogalmazására
és szerkesztésére vonatkozólag több
százra menő magyar és német szövegi
íromány-példával ellátva. Minden osztá-
lybeli honpolgárok használatára. Irta
TÓTH LAJOS köz- és váltóügyvéd,
Pestmegye volt tiszti főügyése.

Harmadik egészen átdolgozott s
az időközben hatályba lépett újabb és
legújabb hazai törvények alapján ki-
egészített és jelentékenyen bővített
kiadás. Ára 2 frt 40 kr.

A törvényszéki orvostudo- mány gyakorlati kézikönyve,

különös tekintettel a legújabb

szabályrendeletekre,

orvosok, jogtudók és tanulók számára.

Irta dr. GROSZ LAJOS,

az országos közegészségi tanács rendes
tagja és jegyzője; m. k. államvasúti
igazgató főorvos; egyetemi m. tanár;
a budapesti kir. orvos-egylet, a m. k.
természetud. társulat, a bécsi cs. kir.
állat-növénytan, az alsórajnai természet-
orvostani, a német törvényszéki lélek-
tani tudományos egyletek tagja.

Ára 3 frt 60 kr

OXOXOXOXOXOXOXO

(313)

(1—6)

Eladó kereskedés

Kolozsvártt.

Sárosy Elek fűszer és vaskereske-
dése igen kedvező feltételek mellett eladó.
Értekezhetni özevgy Sárosy Elek-nél.

OXOXOXOXOXOXOXO

(314)

(1—5)

Kék szőlőbe

Nemessányi-féle háznál egy tapasztalt
vendéglős kerestetik. Érte-
kezhetni Tauffer József bóraktá-
rában, óvár.

Alólirt ajánlja kitünő minőségű
Küküllő-melléki ó-borait.

TAUFFER JÓZSEF,
óvár.